สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาการใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่นตากแห้งทดแทนแหล่งโปรตีน ในสูตรอาหารนกกระทาไข่ (อายุ 6 – 10 สัปดาห์)

Study on the Dietary Replacement of Protein by Using Meat Dried Ground Golden Apple Snail in the Eggs Quail During 6 – 10 Weeks of Age.

โดย

นางสาวดวงหทัย ชะบาพฤกษ์

ว.
ว1237ก
2542

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....36226
วัน, เดือน, ปี 20 ก.ค. 2543

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สาขาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2542

ชื่อเรื่องภาษาไทย การศึกษาการใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่นตากแห้งทดแทนแหล่งโปรตีนในสูตรอาหารนกกระทาไข่ (อายุ 6 – 10 สัปดาห์)

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ Study on the Dietary Replacement of Protein by Using Meat Dried Ground Golden Apple Snail in the Eggs Quail During 6 - 10 Weeks of Age

ชื่อ-นามสกุล นางสาวดวงหทัย ชะบาพฤกษ์

สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ **ภาควิชา** ครุศาสตร์เกษตร

คณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ธวัชชัย ศุภดิษฐ์

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเนื้อหอยเชอรี่ป่นตากแห้งทดแทนแหล่งโปรตีนในสูตรอาหารนกกระทาไข่ โดยใช้นกกระทาไข่อายุ 6 สัปดาห์ จำนวนทั้งสิ้น 420 ตัว เลี้ยงในกรงเลี้ยงนกกระทาไข่ จนถึงอายุ 10 สัปดาห์ ที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี การทดลองใช้แผนการทดลองแบบสุ่มในบล็อกสมบูรณ์ (Randomized Completed Block Design : RCB) มี 4 ทรีตเมนต์ ๆ 3 ซ้ำ ๆ ละ 35 ตัว โดยสุ่มให้นกกระทาไข่ ได้รับอาหารทั้ง 4 สูตร ซึ่งอาหารผสมแต่ละสูตรใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่นตากแห้งทดแทนแหล่งโปรตีนผสมอยู่ในระดับ 0, 5, 10 และ 15 เปอร์เซ็นต์ โดยนกกระทาไข่แต่ละตัวจะได้รับอาหารทดลองแบบพอเพียงเฉลี่ย 20 กรัม / ตัว / วัน ระยะเวลาทำการทดลอง 4 สัปดาห์

ผลการทดลองปรากฏว่า นกกระทาไข่ที่ได้รับอาหารทดลองในแต่ละสูตรจากสูตรที่ 1 – 4 มีผลผลิตไข่เฉลี่ย ปริมาณอาหารที่กินเฉลี่ยต่อตัวต่อวัน ปริมาณอาหารเฉลี่ยที่ใช้สร้างไข่ 100 ฟอง สีของไข่แดงเฉลี่ยเมื่อวัดด้วยพัดเทียบสีของโร๊ช และความหนาเฉลี่ยของเปลือกไข่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P >0.05) แต่ด้านน้ำหนักไข่เฉลี่ยต่อฟอง พบว่ามีความแตก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) โดยนกกระทาไข่ที่ได้รับอาหารในสูตรที่ 2 และสูตรที่ 4จะให้น้ำหนักไข่เฉลี่ยเป็น 9.75 กรัม และ 9.74 กรัม ตามลำดับ สูงกว่านกกระทาไข่ที่ได้รับอาหารสูตรที่ 1และสูตรที่ 3 และเมื่อพิจารณาถึงนกกระทาไข่ที่ได้รับอาหารสูตรที่ 2 พบว่ามีต้นทุนเฉพาะค่าอาหารต่อการผลิตไข่ 100 ฟอง ผลตอบแทนที่ได้รับต่อการผลิตไข่ 100 ฟอง ดีกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับนกกระทาไข่ที่ได้รับอาหารสูตรอื่น ๆ ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ในการที่จะใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่นตากแห้งทดแทนแหล่งโปรตีนในสูตรอาหารนกกระทาไข่ในทุกอัตราที่ทดลอง ซึ่งการเลือกใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่นตากแห้งตามสัดส่วนเท่าใด ขึ้นอยู่กับความชุกชุมของหอยเชอรี่ในแต่ละท้องถิ่นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี โดยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์ ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและให้ความช่วยเหลือในทุกด้านในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณอาจารย์คณะสัตวศาสตร์วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรีที่ให้คำแนะนำและเอื้อเฟื้อสถานที่ในการทดลองวิจัย ร่วมทั้งอาจารย์และเพื่อน ๆ นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตรทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจ ตลอดจนขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนทำให้การทดลองวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ท้ายนี้ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้กำลังใจและอุปการะในการศึกษาด้วยดีตลอดมา

ดวงหทัย ชะบาพฤกษ์

ธันวาคม 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญตารางภาคผนวก	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหอยเชอรี่	4
2.2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปลาป่นและกากถั่วเหลือง	11
2.3 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนกกระทา	13
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการ	19
3.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย	19
3.2 วิธีการศึกษาวิจัย	22
3.3 สถานที่ทำการทดลอง	24
3.4 ระยะเวลาดำเนินการทดลอง	24
บทที่ 4 ผลการผลการวิจัยและวิจารณ์ผล	25
4.1 ผลการทดลอง	25
4.2 วิจารณ์ผลการทดลอง	27
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	29
5.1 สรุปผลการทดลอง	29
5.2 ข้อเสนอแนะ	29

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บรรณานุกรม	30
ภาคผนวก	33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

1. แสดงคุณค่าทางโภชนะต่าง ๆ ของเนื้อหอยเชอรี่บดตากแห้งและหอยเชอรี่บดตากแห้งทั้งเปลือก..... 7
2. แสดงสูตรอาหารที่ใช้เลี้ยงเป็ด..... 8
3. แสดงปริมาณโภชนะต่าง ๆ ของปลาป่น ชนิดคุณภาพต่ำ ปานกลางและสูง..... 13
4. แสดงสูตรอาหารนกกระทาในระยะต่าง ๆ.....15
5. แสดงสูตรอาหารนกกระทาระยะไข่ (4 สัปดาห์ – 10 สัปดาห์).....16
6. แสดงสูตรอาหารทดลองการใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่นทดแทนแหล่งโปรตีนในสูตร อาหารนกกระทาไข่ทั้ง4 กลุ่มทดลอง.....21
7. แสดงผลผลิตไข่ (% Hen Day Production) ปริมาณอาหารที่กินเฉลี่ยต่อวัน (กรัม) ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นไข่ 100 ฟอง และคุณภาพไข่ของนกกระทาไข่ที่ได้รับอาหารทั้ง 4 สูตร..... .26
8. แสดงต้นทุนการผลิตไข่โดยคิดเฉพาะค่าอาหาร และผลตอบแทนที่ได้รับของนกกระทาไข่ทั้ง 4 กลุ่มทดลอง..... .27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่ หน้า

1. แสดงราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ใช้ในการทดลอง 35
2. แสดงสมรรถนะการผลิตไข่ของนกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์..... 36
3. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลผลิตไข่ (% Hen Day Production) นกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์)..... 36
4. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของอาหารที่กินต่อตัวต่อวันของนกกระทา ไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์..... 37
5. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของอาหารที่ใช้สร้างไข่ 100 ฟอง ของ นกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์..... 37
6. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของน้ำหนักไข่เฉลี่ยต่อฟอง (กรัม) ของนก กระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์..... 37
7. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของสีไข่แดงที่วัดด้วยพัดเทียบสีของโร๊ช (Rhoche) ของนกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์..... 38
8. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความหนาของเปลือกไข่ (มิลลิเมตร) ของ นกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์..... 38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าวอีกชนิดหนึ่งที่นอกเหนือไปจาก นก หนู และปูนา นั่นคือ หอยเชอรี่ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี 2531 เป็นต้นมา (ชมพูนุทและทักษิณ, 2534 : 10) หอยเชอรี่มีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า หอยโข่งอเมริกาใต้ หรือเป๋าฮื้อน้ำจืด มีชื่อสามัญภาษาอังกฤษว่า Golden Apple Snail เป็นหอยทากน้ำจืด (Freshwater Snail) มีฝาเดียว เป็นหอยวงศ์เดียวกับหอยโข่งบ้านเรา (Apple Snail Pila spp.) แต่หอยเชอรี่มีถิ่นกำเนิดในอเมริกาใต้ แพร่กระจายสู่ทวีปเอเชียโดยชาวญี่ปุ่นไต้หวัน และฟิลิปปินส์ มีการนำไปเลี้ยงเป็นการค้า โดยการทำฟาร์มหอยในประเทศของตน เมื่อประชาชนไม่นิยมบริโภคจึงเลิกเลี้ยงและทิ้งฟาร์มปล่อยหอยแพร่ลงสู่แหล่งน้ำตามธรรมชาติ จนเกิดการระบาดทำลายข้าวในนาเป็นปัญหาที่สำคัญในทุกวันนี้ และในทำนองเดียวกันก็มีคนไทยนำเข้ามาขายตามร้านตู้ปลาแถวสวนจตุจักร และแห่งอื่นเพื่อนำมาเป็นหอยสวยงาม บางคนก็นำไปเลี้ยงเป็นฟาร์มหวังจะขายได้ราคาดี แต่ไม่มีคนซื้อ ทำให้ต้องปล่อยทิ้งก่อเกิดการแพร่ระบาดไปเรื่อย ๆ และคาดว่าขณะนี้ในประเทศไทยมีหอยเชอรี่ระบาดอยู่ในนาข้าวอย่างน้อย 3 ชนิด ได้แก่ Pomacea Canaliculata Lamarck, Pomacies Leopordivillensisd Orbigny และ Pomacea spp. และแนวโน้มการระบาดก็เริ่มรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ เพราะหอยเชอรี่สามารถขยายพันธุ์ได้อย่างรวดเร็ว หอยขนาดโตเต็มวัยพร้อมจะขยายพันธุ์มีอายุประมาณ 3 เดือน และสามารถออกไข่ครั้งละ 388-2,000 ฟอง และไข่ฟักออกภายใน 7-12 วัน เปอร์เซ็นต์การฟักออกเป็นตัวสูงถึง 80% หลังจากวางไข่ชุดแรกแล้ว 4-10 วัน ก็สามารถวางไข่ได้อีกเป็นระยะ ๆ ตลอดทั้งปี จนถึงอายุ 2-3 ปี ในปัจจุบันพบว่าหอยเชอรี่ได้แพร่กระจายไปสู่ทุกภูมิภาคของประเทศไทย สร้างความเสียหายแก่ต้นข้าวและพืชน้ำต่าง ๆ มากกว่า 43 จังหวัด และยังคงแพร่กระจายกว้างขวางออกไปทุกขณะ

ดังนั้นถ้าหากยังไม่มีการรณรงค์ป้องกันและกำจัดอย่างจริงจังต่อเนื่องแล้ว คาดว่าในไม่ช้าหอยเชอรี่จะกระจายลงไปสู่แหล่งน้ำ และพื้นที่ทำนาในทุก ๆ ภาคทั่วประเทศทำลายข้าวและพืชน้ำเศรษฐกิจต่าง ๆ เป็นมูลค่ามหาศาล เนื่องจากหอยชนิดนี้มีการแพร่กระจายค่อนข้างรวดเร็วในปริมาณค่อนข้างสูง เกษตรกรจึงหันมานิยมใช้สารเคมีกำจัดหอยเชอรี่โดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยาสูญเสียไป จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดวิธีการควบคุมและกำจัดหอยเชอรี่ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสมที่สุด โดยจะต้อง

เอกสารนี้สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้แนวทางเดียวกับการกำจัดหนูนา กล่าวคือหนูนาลดจำนวนลงได้เพราะมีผู้นิยมบริโภค ซึ่งหอยเชอรี่จะลดจำนวนลงได้ ก็จะต้องทำให้มีความต้องการใช้ประโยชน์จากหอยเชอรี่มากขึ้น ด้วยการรณรงค์ส่งเสริมให้มีการนำหอยเชอรี่มาใช้เป็นอาหารของคนหรือสัตว์ ซึ่งจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยควบคุมหอยเชอรี่ให้อยู่ในปริมาณที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อพืชเศรษฐกิจต่าง ๆ ได้

ปลาป่นและกากถั่วเหลืองเป็นอาหารโปรตีนจากสัตว์และพืชที่นิยมใช้กันมากที่สุดใน - อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ แต่เนื่องจากในช่วงระยะเวลา 5-6 ปีที่ผ่านมา การเจริญเติบโตของธุรกิจปศุสัตว์มีอัตราการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ทำให้ความต้องการใช้ปลาป่นและกากถั่วเหลืองเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว จากการวิเคราะห์ทางเคมีพบว่าเนื้อหอยเชอรี่บดตากแห้งมีโปรตีนสูงถึง 46.35% ไขมัน 1.66% และมีพลังงาน 3,356.65 Kcal (สมศักดิ์, 2541) ซึ่งน่าจะมีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นแหล่งอาหารโปรตีนเพื่อทดแทนปลาป่นและกากถั่งเหลืองในอาหารสัตว์ในสูตรอาหารสัตว์ได้

1.2 วัตถุประสงค์

1. ศึกษาการใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่นตากแห้งทดแทนแหล่งโปรตีนอื่นในสูตรอาหารนกกระทาไข่อายุ 6-10 สัปดาห์
2. ศึกษาหาระดับที่เหมาะสมในการใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่นตากแห้งทดแทนแหล่งโปรตีนอื่นในสูตรอาหารนกกระทาไข่อายุ 6-10 สัปดาห์
3. ศึกษาหาผลตอบแทนและต้นทุนในการนำเนื้อหอยเชอรี่ป่นตากแห้งมาทดแทนแหล่งโปรตีนอื่นในสูตรอาหารนกกระทาไข่อายุ 6-10 สัปดาห์

1.3 ขอบเขตของปัญหา

1. นกกระทาที่ใช้เป็นนกกระทาญี่ปุ่นเพศเมีย อายุ 6-10 สัปดาห์ จำนวน 420 ตัว
2. อาหารนกกระทาไข่ที่ใช้เป็นอาหารผสมระดับโปรตีนประมาณ 22% โดยใช้หอยเชอรี่ป่นตากแห้งในสูตรอาหาร 4 ระดับ คือ 0, 5, 10 และ 15% ตามลำดับ
3. กรงนกที่ใช้เลี้ยงนกกระทามีขนาด 2.46 x 0.52 x 0.17 เมตร แบ่งกรงดังกล่าวเป็น 3 ช่อง มีขนาด 82 x 52 เซนติเมตร ต่อหนึ่งหน่วยทดลอง โดยวางกรงดังกล่าวซ้อนกัน 4 ชั้น รวมเป็น 12 หน่วยทดลอง ตั้งรางอาหารและรางน้ำด้านหน้ากรงให้นกกระทากินตลอดเวลา (หนึ่งหน่วยทดลองใช้เลี้ยงนกระทา 35 ตัว)
4. วิธีการให้อาหารจะให้อาหารวันละ 3 ครั้ง คือ เวลา 06.00 น. 12.00 น.และ 17.00 น. โดยให้กินแบบพอเพียงปริมาณ 700 กรัม / หนึ่งหน่วยทดลอง / วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำหอยเชอรี่ที่เป็นศัตรูสำคัญของพืชมาใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น
2. ช่วยลดต้นทุนค่าอาหารในการเลี้ยงนกกระทาไข่
3. ช่วยลดมลภาวะที่เกิดจากการใช้สารเคมีในการกำจัดหอยเชอรี่ในการปลูกพืชของเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหอยเชอรี่

หอยเชอรี่เป็นหอยทากน้ำจืด (Freshwater Snail) บางครั้งเรียกว่า เป๋าฮื้อน้ำจืดหรือหอยโข่งอเมริกาใต้ มีชื่อสามัญภาษาอังกฤษว่า Golden Apple Snail เป็นหอยวงศ์เดียวกับหอยโข่งของบ้านเรา (Apple Snail Pila spp.) การแบ่งชนิด (Species) ยังไม่แน่นอนนักคาดว่าในประเทศไทยมีหอยเชอรี่ระบาดในนาข้าวเพียงชนิดเดียว คือ Pomacea Canaliculata Lamarck ซึ่งเดิมเข้าใจว่ามีอีก 2 ชนิด คือ Pomacea Leopordivillensist Orbigny และ Pomacea spp. (สมศักดิ์ เพ็ชรปานกัน , 2541 : 8)

2.1.1 ลักษณะทั่วไปของหอยเชอรี่

หอยเชอรี่แบ่งออกได้เป็นสองพวก คือ พวกหนึ่งเปลือกสีเหลืองปนน้ำตาล เนื้อและหนวดสีเหลือง อีกพวกหนึ่งเปลือกสีเขียวเข้มปนดำ และมีแถบสีดำจาง ๆ พาดตามความยาว เนื้อและหนวดสีน้ำตาลอ่อน มีรูปร่างค่อนข้างกลมผิวเปลือกเรียบ การหมุนของเปลือกเป็นเกลียววนขวา เมื่อโตเต็มที่มีหนวดยาวประมาณ 83 มิลลิเมตร หนัก 165 กรัม เคลื่อนที่โดยใช้ Foot ซึ่งมีลักษณะเป็นกล้ามเนื้อหนา ไปตามพื้นดินใต้น้ำ และสามารถปล่อยตัวลอยขึ้นสู่ผิวน้ำ หรือปล่อยลอยไปตามน้ำได้ ส่วนหัวสั้นมีลักษณะเป็นแผ่น ริมฝีปากยื่นออกทางด้านข้าง ปากทั้งสองข้างส่วนปลายเรียวลงเป็นหนวด ข้างแผ่นปากมีหนวดเส้นเล็กยาวข้างละหนึ่งเส้น ถัดออกมามีตาเล็ก ๆ ตั้งบนก้านตา ภายในปากมีกรามขนาดใหญ่หนึ่งคู่ใช้กัดกินอาหาร ถัดจากกรามเข้าไปภายในเป็น Radula ซึ่งมีลักษณะเป็นฟันซี่เล็ก ๆ สีแดง เรียงซ้อนกันอยู่มีหน้าที่บดอาหาร ภายในช่องท้องแบ่งเป็น 2 ส่วน ช่องท้องทางด้านขวามีเหงือกใช้ในการหายใจ เมื่อลอยอยู่ในน้ำ ทางด้านซ้ายมีอวัยวะคล้ายปอด ทำหน้าที่ช่วยในการหายใจโดยใช้อากาศ โดยมีท่อหายใจขนาดยาวและใหญ่ยืดหดได้ (ชมพูนุช จรรยาเพศ และทักษิณ อาชวาคม , 2534 : 10 – 11)

2.1.2 การเจริญเติบโตและการสืบพันธุ์

ลูกหอยที่ถูกฟักออกมาจากไข่มีรูปร่างเหมือนกับตัวแม่แต่มีขนาดเล็กกว่า หอยเชอรี่เจริญเติบโตโดยมีการสร้างเปลือกต่างจากเดิมทางด้าน Mouth – Edge ซึ่งอยู่ด้านล่างตรงข้ามกับยอดแหลม (Spire) ทำให้ขนาดของเปลือกเพิ่มขึ้นโดยรูปร่างไม่เปลี่ยนแปลงการสร้างเปลือก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกิดจากการทำงานของเนื้อเยื่อ Mantle ซึ่งอยู่ติดกับเปลือกรอบ Mantle Cavity มีการจัดเรียงตัวกันของชั้นผลึก (Crystalline Layer) และการทับถมกันของผลึกมี สาร Organic Matrix ถูกสร้างออกมาทับถมของเปลือกด้านใน แล้วจึงมีการเติมแคลเซียมคาร์บอเนตลงไปสลับกับ Organic Matrix ระยะแรก ๆ มีลักษณะเป็นผลึกเล็ก ๆ จนในที่สุดเกิดเป็นชั้นของผลึก ไข่อ่อนที่แม่หอยวางไว้ใหม่ ๆ จะมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.0 – 2.5 มิลลิเมตร ไข่ที่ออกใหม่ ๆ จะมีสีชมพูสด และจะซีดจางลงภายใน 7 – 8 วัน แล้วแตกออกลูกหอยภายในจะมีขนาดเท่าหัวเข็มหมุดเล็ก ๆ หนักประมาณ 1.7 มิลลิกรัม และมีลักษณะเหมือนตัวแม่ทุกอย่าง จะร่วงลงน้ำเริ่มกินพืชน้ำพวกสาหร่ายต่าง ๆ แล้วเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว

การแยกเพศของหอยเชอรี่สามารถสังเกตได้จากความนูนมากน้อย ของแผ่น Operculum ถ้าหากนูนมากจะเป็นหอยเพศผู้ หอยขนาดโตเต็มวัยพร้อมจะขยายพันธุ์มีอายุประมาณ 3 เดือน มันจะจับคู่ผสมพันธุ์กันนานราว 12 ชั่วโมง หลังจากนั้น 1 – 2 วัน ตัวเมียจะวางไข่ ส่วนมากจะวางไข่ในเวลากลางคืนโดยคลานขึ้นไปวางบนที่แห้ง เช่น ตามกิ่งไม้ที่ปักในบ่อ ต้นหญ้าริมน้ำ โคนต้นไม้ริมน้ำข้าง ๆ คันนา และตามต้นข้าวในนา ไข่มีสีชมพูสดเกาะติดอยู่กันเป็นกลุ่มยาว 2 - 3 นิ้ว แต่ละกลุ่มประกอบด้วยไข่ 388 – 2,000 ฟอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ความอุดมสมบูรณ์ของอาหารที่กิน สิ่งแวดล้อมและขนาดของแม่หอย

2.1.3 อุปนิสัยการกินอาหาร

หอยเชอรี่กินพืชน้ำได้เกือบทุกชนิดที่มีลักษณะใบอ่อนนิ่ม เช่น แหน แหนแดง ไข่น้ำ ผักบุ้ง ผักกะเฉด สาหร่าย ต่าง ๆ ยอดอ่อนผักตบชวา ต้นกล้าข้าวรวมทั้งซากสัตว์ที่เน่าเปื่อยในน้ำ โดยเฉพาะต้นข้าวมันจะกินในระยะข้าวกล้าและข้าวปักดำใหม่ ๆ จนไปถึงระยะแตกกอ โดยเริ่มกัดส่วนโคนต้นเหนือจากพื้นดิน 1.5 – 2.0 นิ้ว จากนั้นกินส่วนใบที่ลอยน้ำจนหมด ขณะที่กินต้นข้าวส่วน Foot จะห่อล้อมกอข้าวไว้เพื่อพยุงลำตัวไว้ให้ขนานกับลำต้น แล้วใช้ส่วนปากกัดต้นข้าวกินตรงส่วนโคนไปก่อน แล้วกินส่วนในจนหมดใช้เวลากินหมดทั้งก้านและใบ นาน 1 – 2 นาที หอยเชอรี่ชอบกินข้าวที่มีอายุน้อยมากกว่าข้าวที่มีอายุมาก

นิตยา เลาหะจินดาและคณะ (2531 : 108 – 115) พบว่าพืชน้ำที่หอยเชอรี่ชอบกินมากที่สุดได้แก่ สาหร่ายพุงชะโดและสาหร่ายหางกระรอก ส่วนข้าวก็เป็นพืชที่หอยเชอรี่ชอบกินมากเช่นกัน การกินอาหารหอยจะใช้ส่วนขากรรไกร (Jaw) กัดอาหารแล้วส่งเข้าช่องปาก กล้ามเนื้อจะทำงานให้ส่วน Radula ซึ่งเป็นเส้นบางคล้ายโซ่ เต็มไปด้วยฟันแหลมจำนวนมาก ขยับไปมาขูดบดอาหาร ฟันเหล่านี้มีจำนวนหลายร้อยซี่ซึ่งเรียงเป็นแถวขวางมีรูปร่างและขนาดแตกต่างกัน ระหว่างซี่ตรงกลางและริมมีจำนวนแตกต่างกันในแต่ละชนิดจึงใช้ในการจำแนกชนิดหอยเชอรี่ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.4 การจำศีล

หอยเชอรี่ที่อาศัยอยู่ในนาข้าว เมื่อน้ำแห้งลงมันจะปิดปาก Operculum แล้วหมกตัวอยู่ในโคลน แม้น้ำจะแห้งนาน 3 – 4 เดือน หอยก็จะยังรอดตายอยู่ได้มากกว่า 80 % แต่ถ้าซุกอยู่ตามพงหญ้า ก็จะรอดตายเพียงประมาณ 40 % นอกจากนี้ความแข็งของดิน น้ำแห้งเร็วหรือช้า ก็มีส่วนสำคัญ ต่อการจำศีลด้วย ชมพูนุช จรรยาเพศ และทักษิณ อาชวาคม (2535) กล่าวว่าที่ประเทศญี่ปุ่นหอยเชอรี่สามารถมีชีวิตอยู่รอดผ่านฤดูหนาวที่มีหิมะปกคลุมได้ จากการทดสอบโดยนำหอยใส่ตู้อบที่ตั้งอุณหภูมิ 0, – 3 และ -6 องศาเซลเซียส พบว่าหอยจะตายภายใน 25 , 3 และ 1 วัน ตามลำดับแสดงว่าในเขตอบอุ่นหอยจะทนอยู่ในฤดูหนาวได้ หรือไม่ขึ้นอยู่กับอุณหภูมิว่าต่ำกว่า 0 องศาเซลเซียสเพียงใด หอยขนาด 20 – 30 มิลลิเมตร จะมีความทนทานมากกว่าหอยขนาดใหญ่

หอยขนาดใหญ่สุดเท่าที่พบในประเทศไทยขณะนี้มีขนาด 59.2 x 63.4 มิลลิเมตร สามารถจำศีล (Aestivation) อยู่ในดินแห้งได้นาน 7 เดือน โดยปิดฝา เมื่อน้ำเริ่มแห้งและคว่ำอยู่ในดินเพียงครึ่งตัว ดังนั้นจึงเป็นที่แน่นอนว่าหอยเชอรี่จะจำศีลอยู่ในพื้นที่นาตลอดฤดูแล้งบ้านเราได้แม้แต่ในท้องที่ที่ปลูกข้าวปีละครั้งเดียวก็ตาม

2.1.5 แหล่งที่อยู่อาศัย

หอยเชอรี่อาศัยอยู่ทั่วไปตามแหล่งน้ำทุกประเภทได้แก่ บึง สระ หนอง คลอง แม่น้ำ ลำธาร และในน้ำตื้น ๆ เพียงไม่กี่นิ้ว ก็ยังสามารถเจริญเติบโตได้ดีขอเพียงแต่ให้มีอาหารบ้างและสภาพน้ำไม่เป็นกรดมากนัก อุณหภูมิที่เหมาะสมประมาณ 30 องศาเซลเซียส จากการสังเกตพบว่า แม้น้ำจะเน่าจนเกือบสีดำหอยก็ยังมีชีวิตอยู่ได้เพียงแต่อาจเจริญเติบโตไม่ดีและออกไข่น้อยกว่าปกติ

2.1.6 คุณค่าทางอาหารของหอยเชอรี่

หอยเชอรี่มีโปรตีนสูงและมีแร่ธาตุหลายชนิดที่มีประโยชน์สำหรับการบริโภคของคนและทำเป็นอาหารสัตว์ต่าง ๆ จากการศึกษาคุณค่าทางอาหารของหอยเชอรี่โดย ดร. ชาตรี ทัตติยานันท์ ผู้ชำนาญวิชาการอาหารสัตว์ อาวุโส บริษัทลีพัฒนาอาหารสัตว์จำกัด พบว่าหอยเชอรี่ มีส่วนประกอบต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ดังนี้ (ตารางที่ 1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 แสดงคุณค่าทางโภชนะต่าง ๆของเนื้อหอยเชอรี่บดตากแห้งและหอยเชอรี่บดตากแห้งทั้งเปลือก

ธาตุอาหาร	หอยเชอรี่บดตากแห้งทั้งเปลือก (%) (ที่มีความชื้น 2.05 %)	หอยเชอรี่บดตากแห้งเฉพาะเนื้อ (%) (ที่มีความชื้น 3.16 %)
โปรตีน	10.7	56.25
ไขมัน	0.29	1.51
แคลเซียม	0.89	6.91
ฟอสฟอรัส	0.13	0.82
ไฟเบอร์	0.32	5.27
เถ้า	81.65	20.66

2.1.7 ประโยชน์ของหอยเชอรี่

หอยเชอรี่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น

1. ทำเป็นอาหารบริโภคของคน
2. ทำเป็นอาหารสัตว์ในรูปแบบต่าง ๆ
3. ทำเป็นปุ๋ยสำหรับพืช

แต่สิ่งที่ผู้บริโภคหอยเชอรี่ ทำเป็นอาหารสัตว์วิตกมาก คือ เรื่องของสารพิษจากโลหะหนัก และสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และพยาธิที่อยู่ในเนื้อหอยเชอรี่ โดยได้มีการศึกษาของ รศ. นิตยา เลาหะจินดา จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และคุณจารุวรรณ สมศิริ จากกรมประมงในเรื่องปริมาณโลหะหนัก และสารกำจัดศัตรูพืช และพยาธิที่ตกค้างในหอยเชอรี่ โดยการตรวจสอบโลหะหนัก 6 ชนิด คือ ทองแดง สังกะสี ตะกั่ว แมงกานีส แคดเมียม และเหล็ก ในเนื้อหอยเชอรี่ และในน้ำบริเวณที่เก็บตัวอย่างจากจังหวัด นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ปทุมธานี และสุพรรณบุรี พบว่า มีค่าต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดให้มีได้ในสัตว์น้ำ ยกเว้นปริมาณทองแดงที่พบในเนื้อหอยเชอรี่จากจังหวัดปทุมธานี มีค่าสูงกว่ามาตรฐาน

การวิเคราะห์ปริมาณสารเคมีตกค้างในเนื้อหอยเชอรี่และส่วนของเครื่องในหอย เพื่อหาสารกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ กลุ่ม ออแกนโนคลอรีน 16 ชนิด พบ 4 ชนิด คือ α -BHC ; Heptachlor และ Heptachlor epoide (ค่ารวม) ; Dieltrin และ Total DDT ซึ่งทุกค่ายังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมาก (ศักดา ศรีนิเวสน์, 2542 : 16)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นการนำหอยเชอรี่มาบริโภคหรือเลี้ยงสัตว์จึงยังอยู่ในเกณฑ์ที่ปลอดภัย

การใช้หอยเชอรี่ทำเป็นอาหารเป็ด

คุณธาร นวลแก้ว และคณะฝ่ายป้องกันและกำจัดศัตรูพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดอุทัยธานี ได้ศึกษาทดลองใช้หอยเชอรี่ เป็นส่วนประกอบสำหรับเลี้ยงเป็ดและสามารถพัฒนาสูตรอาหารสำหรับเลี้ยงเป็ด ที่ให้ผลในการเจริญเติบโตได้ดีช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก รวม 2 สูตรดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงสูตรอาหารที่ใช้เลี้ยงเป็ด

ส่วนผสม	สูตรอาหารสำหรับลูกเป็ดอายุ 0 – 4 สัปดาห์ โปรตีน 18 % (กิโลกรัม)	สูตรอาหารสำหรับเป็ดรุ่น อายุ 5 – 10 สัปดาห์ โปรตีน 16 % (กิโลกรัม)
รำละเอียด	40.00	30.00
ปลายข้าว	7.50	22.50
หอยเชอรี่แห้ง (บดก่อนตาก)	30.00	30.00
กากถั่วเหลือง	22.30	17.50
แร่ธาตุ	4.00	4.00
เกลือ	0.50	0.50

รุ่งสุรีย์ เลี้ยงประยูร (2539 : 31 – 34) กล่าวว่ามีเกษตรกรท้องที่จังหวัดสุพรรณบุรีที่ใช้ประโยชน์จากหอยเชอรี่เพื่อเป็นอาหารสัตว์อีก 2 ราย คือ รายหนึ่งเลี้ยงเป็ดอยู่ประมาณ 17,000 ตัว ในวันหนึ่งจะผสมอาหารสำหรับเลี้ยงเป็ดจำนวน 1,460 กิโลกรัม เมื่อคิดเป็นต้นทุนเลี้ยงเป็ดต่อวันแล้ว จะต้องลงทุนค่าอาหารวันละประมาณ 8,000 บาท ซึ่งคิดเป็นมูลค่าอาหารต่อกิโลกรัมตกกิโลกรัมละประมาณ 5.50 บาท เมื่อมีการใช้หอยเชอรี่บดให้เป็ดกินตามแต่จะหาได้ โดยวิธีบดหอยเชอรี่สดให้เป็ดกินทดแทนอาหารผสม ปรากฏว่า เมื่อเป็ดกินหอยเชอรี่สดแล้วในอัตราส่วนเท่าไรก็แล้วแต่ จะลดการกินอาหารผสมลงไปในอัตราส่วนที่เท่า ๆ กัน ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการเลี้ยงเป็ดได้

ผลปรากฏว่าการใช้หอยเชอรี่ทดแทนอาหารผสมเป็นบางส่วนวันไหนไม่มีหอยเชอรี่เป็ดก็จะกินอาหารผสมในอัตราส่วนเท่าเดิมทุกวัน จึงไม่ทำให้เป็ดไข่ลดลงแต่อย่างใด และในโอกาสต่อไป จะเริ่มมีการรับซื้อหอยเชอรี่อย่างจริงจัง ในราคากิโลกรัมละ 1.00 บาท หากปริมาณหอยเชอรี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีมากเกินความต้องการของเป็ดในแต่ละวัน ก็จะกั้นบ่อสำหรับขังหอยเชอรี่เพื่อสำรองไว้ในวันที่หอยเชอรี่ขาดอีกด้วย ส่วนอีกรายเป็นเกษตรกรรายย่อยเลี้ยงเป็ดจำนวน 50 ตัว ซึ่งอาหารประจำวันที่ให้เป็ดกินก็คือ ใช้ข้าวเปลือกที่มีอยู่ผสมรำข้าวที่พอจะหาได้ให้เป็ดกินทุกวัน จะมีรายได้ต่อเดือนประมาณ 1,300 - 2,000 บาท ต่อมาจึงได้เริ่มเก็บหอยเชอรี่ในนาข้าวของตนเองมาบดให้เป็ดกินไปพร้อม ๆ กัน สามารถลดอาหารผสมได้ถึงครึ่งหนึ่งเลยทีเดียว ทำให้ลดต้นทุนการเลี้ยงเป็ดลงได้อย่างมาก

2.1.8 การป้องกันและกำจัด

การป้องกันและกำจัดหอยเชอรี่มีอยู่ 2 รูปแบบ ดังนี้

1. ในท้องที่ที่ยังไม่มีหอยเชอรี่ระบาด ควรป้องกันหอยเข้าที่นาดังนี้

1.1 การสูบน้ำจากคลองส่งน้ำหรือลำคลองเข้านาต้องใช้ตาข่ายไนล่อนตาถี่ ปิดปากท่อ หรือใช้ตะแกรงทำด้วยตาข่ายกั้นทางน้ำ เพื่อป้องกันลูกหอย ติดมากับน้ำเข้าในนา

1.2 ต้องหมั่นตรวจตราตามคันนาอยู่เสมอ ดูว่าต้นหญ้าริมคันนา ส่วนที่อยู่เหนือน้ำมีไข่หอยสีชมพู อยู่บ้างหรือไม่ ถ้าพบต้องรีบรูดออกไปทำลายโดยทุบทิ้งหรือเผาไฟ การทำลายไข่เป็นวิธีการกำจัดที่ดีมาก คือกำจัดได้ครั้งละมากๆเนื่องจากไข่กลุ่มหนึ่งมีตัวหอย 400 – 3,000 ตัวนั่นเอง

1.3 เมื่อเริ่มพบตัวหอยในบริเวณที่นาหรือรอบ ๆ บ้าน ให้เก็บมาทุบทำลายเสีย หรือถ้าจะนำมาทำเป็นอาหารต้องทำให้สุกก่อนบริโภค (สมศักดิ์ เพ็ชรปานกัน, 2542 : 18)

2. ในท้องที่ที่มีหอยกำลังระบาดทำลายต้นข้าวในนาจะต้องป้องกันไม่ให้หอยแพร่พันธุ์ออกไปมากกว่าเดิม โดยปฏิบัติดังนี้

2.1 ขณะเตรียมดิน

- เก็บไข่หอยและตัวหอยจากนาข้าวมาทำลายให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ควรเก็บในช่วงเช้าหรือเย็น วิธีเก็บหอยที่สะดวกจะใช้กระชอนสำหรับช้อนลูกปลาต่อด้ามถือให้ยาวขึ้น เพื่อช้อนหอยโดยไม่ต้องก้มลงเก็บแล้วรวบรวมใส่ถังหรือกระสอบปุ๋ยเพื่อนำมาทำลาย

- ปล่อยฝูงเป็ดเข้าช่วยเก็บกินหอยขนาดเล็กที่หลงเหลือหลังจากการใช้แรงคนเก็บด้วยมือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ไถนาเพื่อเพาะปลูกขณะทำการไถและคราด รถไถและลูกทุบจะทำให้เปลือกหอยแตกเป็นการกำจัดหอยไปได้จำนวนหนึ่ง

- หากมีการนำน้ำเข้ามาต้องใช้ตาข่ายไนล่อนตาถี่ทำเป็นแผงกั้นทางน้ำเข้าหรือกรองที่ปลายท่อสูบน้ำและคอยเก็บหอยจากตาข่าย

2.2 ในระหว่างปลูกข้าว

- เมื่อหว่านข้าวหรือดำข้าวแล้วหากมีการสูบน้ำเข้านาทุกครั้งจะต้องใช้ตาข่ายไนล่อนตาถี่กั้นทางน้ำเข้าเพื่อป้องกันหอยเข้ามาเพิ่มในนาอีก

- ต้องหมั่นสำรวจดูไข่หอยทุกสัปดาห์ ถ้าพบไข่หอยต้องรีบทำลาย

2.1.9 การใช้สารเคมี

การป้องกันกำจัดโดยใช้สารเคมีควรเป็นวิธีสุดท้ายกรณีเกิดการระบาด และมีความเสียหายมากเท่านั้น เพราะสารฆ่าหอยจะเป็นพิษต่อสภาพแวดล้อม และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ เช่น สัตว์น้ำต่าง ๆ ตลอดจนผู้ใช้เอง สารเคมีที่ใช้ในการกำจัดหอยเชอรี่ได้แก่

1. นิโคลซาไมด์ (Niclosamite) หรือชื่อทางการค้าไบลูสไซด์ (Bayluscide 70 เปอร์เซ็นต์ WP) มีลักษณะเป็นผงละเอียดสีเหลือง ผสมน้ำคนให้ละเอียดดีแล้วรดด้วยบัวรดน้ำหรือตักราดหรือใส่เครื่องฉีดพ่นในอัตรา 50 กรัม ต่อไร่ เมื่อระดับน้ำในนาข้าวสูงไม่เกิน 5 เซนติเมตร

2. เมทัลดีไฮด์ (Metaldehyde) ชื่อทางการค้าแองโกล – สลัก 5 เปอร์เซ็นต์ Anglo Slug 5 เปอร์เซ็นต์) หรือ เดทมีล 4 เปอร์เซ็นต์ (Dead Meal 4 เปอร์เซ็นต์) เป็นเหยื่อพิษสำเร็จรูปอัดเม็ด ปกติเป็นสารกำจัดหอยทากบก (Land Snail) และตัวทาก (Slug) ซึ่งมีหลายชนิดที่เป็นศัตรูพืชผัก ในการกำจัดหอยเชอรี่ให้หว่านในอัตรา 0.5 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อระดับน้ำสูงไม่เกิน 5 เซนติเมตร

3. โพรเทก (Protek) เป็นสารสกัดจากพืชหรือส่วนของพืชบดเป็นผง ใช้หว่านลงในน้ำในนาข้าวอัตรา 3 กิโลกรัม ต่อไร่เมื่อระดับน้ำสูง 5 เซนติเมตร

4. คอปเปอร์ ซัลเฟต (Copper Sulfate) ผสมน้ำคนให้ละลายน้ำ แล้วรดด้วยบัวรดน้ำหรือตักราด หรือใส่เครื่องฉีดพ่นในอัตรา 1 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อน้ำในนาข้าวสูงไม่เกิน 5 เซนติเมตร

สารฆ่าหอยต่าง ๆ ดังกล่าวสามารถเลือกใช้เพียงชนิดใดชนิดหนึ่งในกรณีที่จำเป็นเท่านั้น และแนะนำให้ใช้ครั้งเดียวต่อฤดูปลูกข้าว เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย ที่สำคัญคือเพื่อลดมลภาวะในธรรมชาติให้มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปลาป่นและกากถั่วเหลือง

2.2.1 ปลาป่น (Fish Meal)

อังคณา หาญบรรจง และคณะ (2533 : 45 – 50) กล่าวว่า ปลาป่นเป็นแหล่งโปรตีนจากสัตว์ที่นิยมใช้กันมากที่สุดในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ ประเทศไทยมีการจับปลาทะเลมากและปริมาณปลาที่จับได้ประมาณ ร้อยละ 40 เป็นปลาที่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เป็นอาหารคน ปลาป่นเป็นสิ่งที่ทำมาจากปลาเหลือใช้เหล่านี้ ในปัจจุบันได้ใช้เป็นอาหารสัตว์ในประเทศ และส่งจำหน่ายต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทุกปี ปลาป่นที่ผลิตได้ในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นปลาทะเลขนาดเล็กที่มีน้ำมันน้อย ฉะนั้นจึงไม่ใช้กรรมวิธีอัดน้ำมันออก แต่จะใช้วิธีอบแห้งโดยตรงทำให้ได้ปลาที่มีโปรตีนต่ำกว่ามาตรฐานของปลาป่นที่ดีและมีน้ำมัน ปลาป่นมาตรฐานจะต้องมีโปรตีนสูงตั้งแต่ร้อยละ 55 ขึ้นไป จนถึงร้อยละ 65 หรือมากกว่า โปรตีนของปลาป่นมีคุณภาพสูงกว่าโปรตีนจากสัตว์ชนิดอื่นทุกชนิด ปลาป่นมีแคลเซียมและฟอสฟอรัสสูงมาก นอกจากนี้ยังมีวิตามินบี 12 อยู่มากด้วย เหมาะอย่างยิ่งที่จะใช้เป็นอาหารไก่และสุกร ปลาป่นในต่างประเทศจะทำโดยอาศัยไอน้ำร้อนหรือลมร้อน มีโปรตีนรวมประมาณ ร้อยละ 65 โดยทั่ว ๆ ไป ปลาป่นมี ไลซีน เมทไทโอนีน และทริปโตเฟน อยู่สูงมาก เหมาะสำหรับใช้ผสมอาหารที่มีพวกเมล็ดธัญพืชโดยเฉพาะข้าวโพด ปลาป่นมีแร่ธาตุอยู่ประมาณ ร้อยละ 21 โดยเฉพาะ Ca (8 เปอร์เซ็นต์) P (3.5 เปอร์เซ็นต์) และมีแร่ธาตุปลีกย่อย อื่น ๆ อีกหลายตัวรวมทั้ง Fe และ Mn เป็นแหล่งที่มีไวตามินบีมาก โดยเฉพาะ บี 12 โคลีน และไรโบฟลาวิน นอกจากนี้ยังมีพวกสารช่วยเจริญเติบโตที่รู้จักกันในรูป Aminal Protein Facter (APF) ปลาป่นนิยมใช้มากในสัตว์กระเพาะเดี่ยวและมีคุณค่า มากสำหรับสัตว์เคี้ยวเอื้อง ส่วนใหญ่จะใช้ในอาหารสัตว์อ่อน ซึ่งต้องการโปรตีนและ Essential Amino Acid (EEA) ที่สูงเป็นบางตัวโดยเฉพาะ บางสูตรอาหารใช้ปลาป่นถึงร้อยละ 15 ในสัตว์อายุมากอาจใช้ปลาป่นในสูตรอาหารเพียงร้อยละ 5 แต่ในช่วงสุดท้ายของสัตว์ขุน จะไม่มีการใช้ปลาป่นเลย เพราะในวัตถุดิบชนิดอื่นๆ ที่ให้มีโปรตีนเพียงพออยู่แล้ว และเป็นการลดต้นทุนไปในตัวด้วย อีกประการหนึ่งเพื่อขจัดกลิ่นของปลาป่นในอาหารสัตว์ แต่ในสัตว์ที่กำลังให้นมและให้ไข่ไม่ควรใช้ต่ำกว่า ร้อยละ 5 สำหรับสัตว์เคี้ยวเอื้องที่โตแล้วสามารถสังเคราะห์กรดอมิโนและไวตามินบี โดยอาศัยจุลินทรีย์ ปลาป่นจึงไม่ค่อยมีความสำคัญในแง่เป็นแหล่งโปรตีน แต่สัตว์เคี้ยวเอื้องจะได้รับประโยชน์จากปลาป่นในแง่แร่ธาตุและ APF ด้วยเหตุนี้บางครั้งเราจึงเติมปลาป่นให้แก่สัตว์เคี้ยวเอื้องที่ระดับไม่เกินร้อยละ 5 ของอาหาร

ปลาป่นเป็นวัตถุดิบอาหารที่ให้โปรตีนสูงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพจึงเหมาะแก่การเจริญเติบโตของสุกรและการเลี้ยงนกกระทามาก ปลาป่นที่ผลิตในประเทศไทยมิได้ทำจากปลาชนิดใดชนิดหนึ่งโดยเฉพาะ โดยทั่วไปมักทำจากเศษปลาหรือปลาเป็ด ซึ่งไม่สามารถใช้เป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาหารคนได้ ดังนั้นปลาป่นที่ผลิตได้จึงมีความผันแปรของส่วนประกอบทางเคมีค่อนข้างสูง ปลาป่นแท้ ๆ จะมีโปรตีนระหว่าง 50 – 65 เปอร์เซ็นต์ และมีกรดอะมิโนไลซีน ประมาณ 6 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ปลาป่นยังประกอบไปด้วยแร่ธาตุในปริมาณสูงถึง 20 – 24 เปอร์เซ็นต์ ในจำนวนนี้จะเป็นธาตุแคลเซียมและธาตุฟอสฟอรัส จำนวน 5 – 8 และ 3 – 3.8 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ปลาป่นที่ผลิตจากบางโรงงานอาจจะไม่ได้ทำการอัดเอาน้ำมันออก ทำให้ปลาป่นมีไขมันสูงและหืนง่าย

เนื่องจากปลาป่นเป็นวัตถุดิบอาหารที่มีโปรตีนสูงและราคาแพง ดังนั้นผู้ผลิตและผู้ค้าปลาป่นมักจะปลอมปลาป่นด้วยวัสดุอย่างอื่นที่มีราคาถูกแต่มีคุณค่าทางอาหารต่ำ หรือไม่มีเลย ทำให้การซื้อและการใช้ปลาป่น ต้องทำด้วยความระมัดระวังพอสมควร วัสดุใช้ปนปลอมในปลาป่น ได้แก่พวก ทรายละเอียด เปลือกหอยบดหรือเปลือกหอยผุ ยูเรีย ขนไก่ป่น และวัสดุอื่น ๆ ดังนั้นการซื้อปลาป่นจึงจำเป็นต้องพิจารณาพอสมควร (อุทัย คันโธ, 2529 : 86 – 87)

ปฐม เลาหะเกษตร (2540 : 256) กล่าวว่า ปลาป่นนับเป็นแหล่งให้โปรตีนจากสัตว์ที่สำคัญที่สุด ประเทศไทยสามารถผลิตปลาป่นปีละไม่ต่ำกว่า 2.5 แสนตัน ใช้ในประเทศประมาณ 1.5 แสนตัน ที่เหลือส่งขายต่างประเทศ ปลาป่นที่ผลิตได้ในประเทศมี 2 ชนิด คือปลาป่นที่ได้จากการจับปลาหน้าดิน เป็นปลาป่นที่มีคุณภาพค่อนข้างต่ำ มีหอยและปูผสมอยู่มาก มีโปรตีนประมาณ 45 – 60 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปริมาณของหอยและปู ประกอบด้วย ธาตุแคลเซียมและฟอสฟอรัสในปริมาณค่อนข้างสูง ปลาป่นอีกชนิดหนึ่งเป็นปลาป่นที่ได้จากปลาผิวน้ำไม่มีปูและหอยปน เช่น ปลาป่นที่ได้จากปลาหลังเขียว และปลาแป้น มีโปรตีนสูงกว่า 60 เปอร์เซ็นต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แสดงปริมาณโภชนะต่าง ๆ ของปลาป่นชนิดคุณภาพต่ำ ปานกลาง และสูง
(หน่วย : เปอร์เซ็นต์)

โภชนะ	คุณภาพปลาป่น		
	โปรตีน 50 %	โปรตีน 55 %	โปรตีน 60 %
ความชื้น	10.0	8.0	8.0
โปรตีน	49.1	55.0	60.0
ไขมัน	-	8.0	10.0
เยื่อใย	-	1.0	-
เถ้า	-	26.0	19.0
แคลเซียม	-	7.7	5.0
ฟอสฟอรัส	-	3.8	3.0
พลังงานรวม (kcal / kg)	-	2,948	2,950

ที่มา : อุทัย คันโธ (2529)

2.2.2 กากถั่วเหลือง (Soybean Meal)

ปฐม เลาหะเกษตร (2540 : 256) กล่าวว่า กากถั่วเหลืองนับเป็นวัตถุดิบที่ให้โปรตีนที่ใช้เป็นส่วนประกอบของอาหารสัตว์ที่สำคัญที่สุด เพราะกากถั่วเหลืองเป็นแหล่งโปรตีนจากพืชที่มีคุณภาพดีและมีราคาถูก เมื่อเปรียบเทียบกับปลาป่น กากถั่วเหลืองเป็นผลพลอยได้จากโรงงานสกัดน้ำมันถั่วเหลืองประกอบด้วยโปรตีนประมาณ 44 เปอร์เซ็นต์ มีกรดอะมิโนไลซีน ในปริมาณสูง แต่มีกรดอะมิโนเมทไธโอนีน และซีสทีนค่อนข้างต่ำ เมื่อผสมอาหารร่วมกับข้าวโพดและปลาป่น หรือกรดอะมิโนเมธไธโอนีนก็จะได้อาหารผสมที่มีกรดอะมิโนครบถ้วน

2.3 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนกกระทา

2.3.1 ต้นตระกูลของนกกระทา

นกกระทาจัดเป็นพวกนกย้ายถิ่น (Migratory Species) จัดอยู่ในพวก Gallinaceous เป็นวงศ์ (Family) เดียวกันกับไก่และไก่ฟ้า (Phasianidac) แต่ไก่และไก่ฟ้าอยู่ในวงศ์ย่อย (Sub Family) Phasianinae ส่วนนกกระทาอยู่ในวงศ์ย่อย Perdicinae นกกระทามีอยู่ทั่วไปในเอเชีย ยุโรป อาฟริกา และสหรัฐอเมริกามีพันธุ์ย่อยต่าง ๆ มากมาย (สุวรรณ เกษตรสุวรรณ, 2524 : 1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.2 พันธุ์นกกระทาที่เลี้ยงในเมืองไทย

พันธุ์นกกระทาที่เลี้ยงเป็นการค้าในประเทศไทย มีเพียงพันธุ์เดียวคือ นกกระทาพันธุ์ญี่ปุ่น Japanese Quail (Coturnix Japonica) ซึ่งมี 3 สีคือ ลายดำสลับขาว สีทอง และสีขาว แต่ที่ใช้เลี้ยงทดลอง คือ สีลายดำสลับขาว สีของไข่มีสีลายประคล้ายคลึงกัน นกกระทาพันธุ์นี้เลี้ยงง่ายโตเร็วให้ไข่ดก ไข่ทน และมีความต้านทานต่อโรคสูง

2.3.3 ข้อมูลบางประการของนกกระทาญี่ปุ่น

1. อายุและน้ำหนักตัว

อายุ ประมาณ / (วัน)	น้ำหนักประมาณ / (กรัม)
1	7
42	120
50	140

ที่มา : สุวรรณ (2524)

2. กินอาหารต่อตัวต่อวัน 20 – 25 กรัม
3. น้ำหนักไข่ 8 – 12 กรัม (7% ของน้ำหนักตัว)
4. อายุการฟักออกจากไข่ 16 – 19 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงสูตรอาหารนกกระทาในระยะต่าง ๆ

วัตถุดิบ (กก.)	ลูกนก (0 – 4 สัปดาห์)	นกกระทาไข่	นกกระทาขุน
ข้าวโพด	29.0	29.0	39.0
ปลายข้าว	7.0	8.0	39.0
รำละเอียด	8.0	10.0	18.0
กากถั่วเหลือง	31.0	23.5	-
ใบกระถินป่น	3.5	4.0	-
ปลาป่น	18.0	16.0	-
กระดูกป่น	-	1.0	1.0
ไดแคลเซียมฟอสเฟต	1.0	-	-
เปลือกหอยป่น	-	7.0	-
เกลือ	0.5	0.5	0.5
น้ำมันพืช	1.0	-	2.0
วิตามิน + แร่ธาตุ	0.5	1.0	-
รวม	100.00	100.00	100.00

ที่มา : ประทีป (2522)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 แสดงสูตรอาหารนกกระทาระยะไข่ (4 สัปดาห์ – 10 สัปดาห์)

วัตถุดิบ	เปอร์เซ็นต์
ข้าวโพด	40
ปลายข้าว	15
ใบกระถิน	3
กากถั่วเหลือง	30
ปลาป่น	10
เปลือกหอยป่น	1.0
กระดูกป่น	0.5
เกลือ	0.25
ไวตามินบี	2,000 IU / กิโลกรัมอาหาร
ไวตามินดี 3	3,500 IU / กิโลกรัมอาหาร
ไรโบเฟลวิล	5 – 10 มิลลิกรัม/กิโลกรัมอาหาร

ที่มา : สุวรรณ เกษตรสุวรรณ (2530)

5. วงจรชีวิตโดยทั่วไป

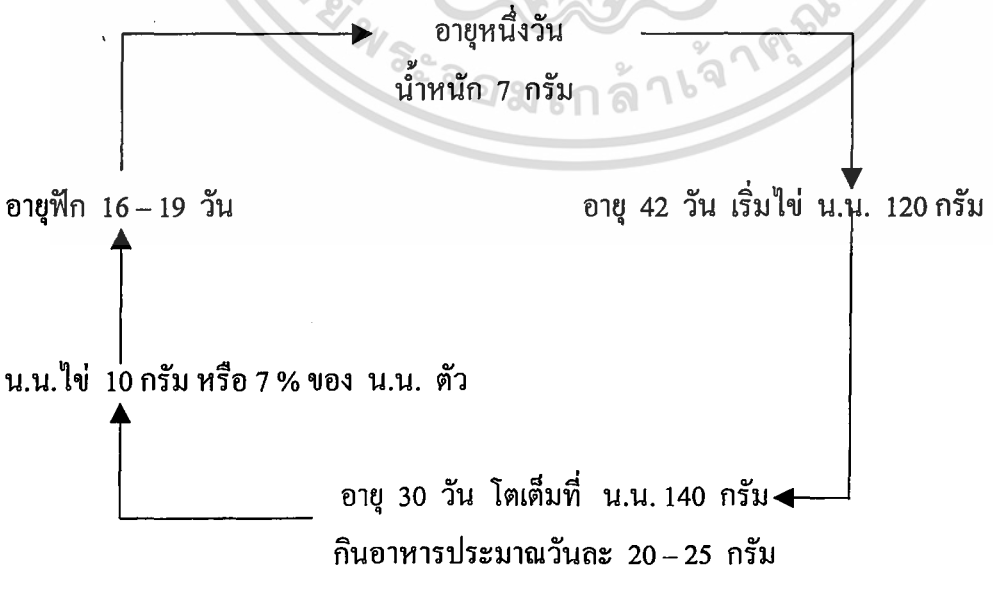

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

2.3.4 อาหารและการให้อาหารนกกระทา

อาหารที่ใช้เลี้ยงนกกระทาในทางปฏิบัติมี 3 แบบ คือ

1. อาหารสำเร็จรูป ผลิตโดยบริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์ โดยใช้วัตถุดิบหลายชนิดผสมรวมกัน รวมทั้งวิตามินและแร่ธาตุต่าง ๆ ตามความต้องการของนกกระทาแต่ละวัน

2. หัวอาหารผสมกับวัตถุดิบ โดยหัวอาหารเป็นอาหารที่เข้มข้น จากการผสมพวกวัตถุดิบ พวกโปรตีนจากพืชและสัตว์ วิตามินแร่ธาตุ และสารเสริมอื่น ๆ ที่ผู้เลี้ยงต้องนำไปผสมกับวัตถุดิบ เช่น รำละเอียด ข้าวโพด ปลายข้าว ตามอัตราส่วนที่ผู้ผลิตกำหนด

3. อาหารผสมใช้เอง โดยซื้อวัตถุดิบต่าง ๆ มาผสมตามสูตรที่คำนวณจากความต้องการสารอาหาร สำหรับนกกระทาแต่ละวัย และคุณค่าทางอาหารของวัตถุดิบแต่ละชนิด วิธีนี้จะยุ่งยากกว่าสองวิธีแรก แต่จะได้ต้นทุนค่าอาหารต่ำกว่า เหมาะสำหรับเกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์เป็นจำนวนมาก หรืออยู่ในแหล่งที่หาซื้อวัตถุดิบได้ง่าย (อภิชัย รัตนวราหะ, 2541 : 17 – 18)

อาหารนกรุ่น – นกไข่ – นกพันธุ์ เป็นอาหารสำหรับนกกระทาโดยเฉพาะ ใช้เลี้ยงนกกระทา อายุ 30 วันขึ้นไป อาหารนกไข่มีโปรตีนประมาณ 20 % ในการเปลี่ยนอาหารจากอาหารลูกนก เป็นอาหารนกรุ่น จะเปลี่ยนในสัปดาห์ที่ 4 ตั้งแต่ประมาณวันที่ 22 เป็นต้นไป

โดยวันที่ 22 – 24 ใช้อาหารลูกนก 2/3 ส่วน ผสมกับอาหารนกไข่ 1/3 ส่วน

โดยวันที่ 25 – 27 ใช้อาหารลูกนก 1/2 ส่วน ผสมกับอาหารนกไข่ 1/2 ส่วน

โดยวันที่ 28 – 30 ใช้อาหารลูกนก 1/3 ส่วน ผสมกับอาหารนกไข่ 2/3 ส่วน

หลังจากนั้นให้กินอาหารนกไข่ตลอด ลักษณะของนกไข่ช่วงเปลี่ยนอาหารนี้จะสดสวยขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ขนเป็นมันสวย มีความกระปรี้กระเปร่า แข็งแรง และมีความปราดเปรียวดูไม่อ้วนเกินไป เพราะหากยังเลี้ยงดูด้วยอาหารโปรตีนสูงมากจะมีผลให้นกอ้วนเกินไป การให้ไข่จะไม่ดี ฟองไข่ไม่สมบูรณ์ ไข่ไม่ดกและนกเจ็บป่วยง่าย (อภิชัย รัตนวราหะ , 2541 :19)

2.3.5 ไข่นกกระทา

1. สีเปลือก สีเปลือกไข่นกกระทามีหลายสีตั้งแต่สีน้ำตาลถึงสีน้ำเงินและตั้งแต่สีขาวล้วนไปจนถึงมีจุดลายดำน้ำตาลและน้ำเงิน สีน้ำเงินที่เปลือกไข่เกิดจากการสะสมแคลเซียมบนพื้นเยื่อพอริริน (สุวรรณ เกษตรสุวรรณ, 2524 : 19) การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุ์กรรมของเปลือกสีขาวของนกชนิดนี้ มีอยู่ในรายงานของสุวรรณ เกษตรสุวรรณ(2524 : 19)

2. ขนาดไข่ ขนาดธรรมดาที่โตเต็มที่แล้วมีน้ำหนัก ประมาณ 10 ± 2 กรัมนกอายุมากส่วนใหญ่ไข่ใหญ่ขึ้น ซึ่งจะมีโอกาสที่จะได้ลูกนกขนาดโตกว่าไข่จากแม่นกที่อายุน้อยกว่าทั่ว ๆ ไป ไข่ยาว 33 ± 1 มม. กว้าง 25+- 0.5 มม. (สุวรรณ เกษตรสุวรรณ, 2524 : 19)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

36226

2.5.6 การเก็บไข่

โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว หากนกได้กินอาหารที่มีจำนวนโปรตีนประมาณ 24 % นกกระทาจะเริ่มให้ไข่เมื่ออายุประมาณ 49 – 54 วัน และเมื่อเริ่มให้ไข่ฟองแรก นกกระทาจะมีน้ำหนักตัวประมาณ 141 – 150 กรัม ส่วนน้ำหนักฟองไข่จะหนักประมาณฟองละ 9.6 – 10.4 กรัม นกกระทาจะให้ไข่ดกระหว่างอายุ 60 – 150 วัน นกกระทาบางตัวให้ไข่ดกถึง 300 กว่าฟองต่อปี

สำหรับการเก็บไข่นกกระทา ควรเก็บทุกวัน ถ้าเป็นไปได้ควรเก็บวันละ 3 ครั้ง แล้วรีบนำไข่ที่ได้ไปเก็บในห้องเย็น เพื่อรักษาคุณภาพไข่ก่อนที่จะได้นำส่งตลาด ในห้องที่มีระดับอุณหภูมิ 50 – 60 องศาฟาเรนไฮท์ สามารถเก็บได้นาน 2 – 3 สัปดาห์ หากเก็บไว้ในตู้เย็นที่ช่องธรรมดาก็อาจเก็บได้นานถึงเดือน (ไชยา อุ้ยสูงเนิน, ม.ป.ป. : 38)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

อุปกรณ์และวิธีการ

3.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 เนื้อหอยเชอรี่ป่นตากแห้ง มีกระบวนการผลิตดังนี้ คือ

- หอยเชอรี่ทั้งเปลือกที่เก็บรวบรวมและรับซื้อจากเกษตรกร ผ่านการทำความสะอาดแล้ว นำมาต้มและเอาเฉพาะเนื้อชั่งน้ำหนัก นำไปบดด้วยเครื่องบด แล้วนำไปตากบนพื้นปูนซีเมนต์จนกระทั่งมีความชื้นไม่เกินร้อยละ 8 จากนั้นนำไปตำให้ละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

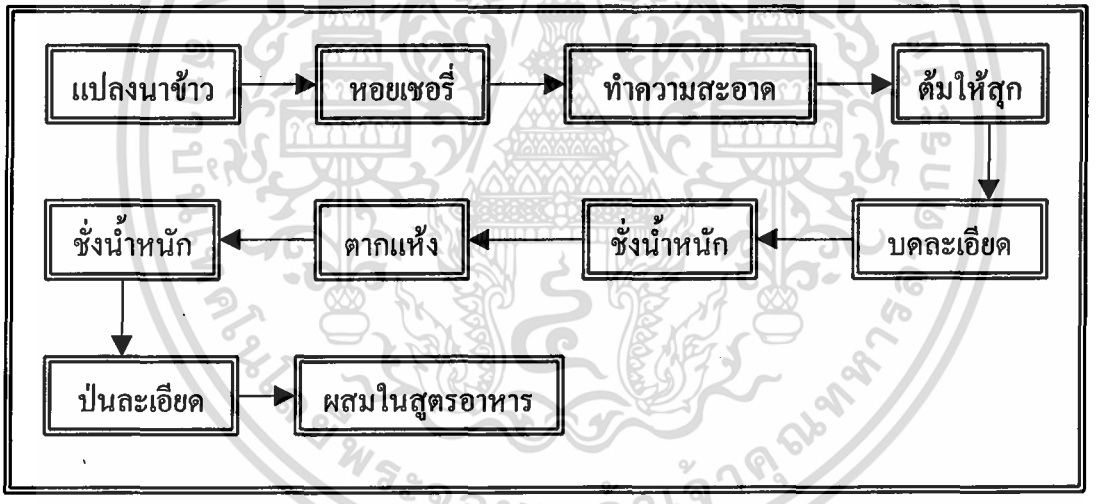

แสดงขั้นตอนการเตรียมเนื้อหอยเชอรี่ป่น

3.1.2 อาหารที่ใช้ในการทดลอง มีระดับโปรตีนไม่น้อยกว่าร้อยละ 22 ประกอบด้วย ข้าวโพดบด รำละเอียด กากถั่วเหลือง ปลาป่น เนื้อหอยป่น ใบกระถินป่น ไดแคลเซียมเปลือกหอยป่น เกลือ และพรีมิกซ์

3.1.3 สัตว์ที่ใช้ในการทดลอง การทดลองใช้นกกระทาญี่ปุ่นซึ่งซื้อมาจากจังหวัดนครปฐม จำนวน 420 ตัว โดยอายุเริ่มต้นการทดลอง 6 สัปดาห์ เลี้ยงทดลองจนถึงอายุ 10 สัปดาห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.4 โรงเรือนและกรงทดลอง กรงสำหรับเลี้ยงนกกระทาขนาด ยาว 2.46 เมตร กว้าง 52 เซนติเมตร สูง 17 เซนติเมตร แบ่งออกเป็น 3 ช่อง จะได้กรงที่มีพื้นที่กว้าง 52 เซนติเมตร ยาว 82 เซนติเมตร ใช้เลี้ยงนก 35 ตัว วางซ้อนทับ 4 ชั้น แต่ละชั้นของกรงห่างกัน 25 เซนติเมตร ชั้นล่างสุดอยู่สูงจากพื้นดิน 30 เซนติเมตร ติดตั้งรางอาหารและรางน้ำไว้ด้านหน้าและด้านหลังกรง ผนังโรงเรือนกั้นด้วยสังกะสีและลวดตาข่าย มีประตูปิด – เปิดด้านเดียว

3.1.5 อุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ในการทดลอง

1. อุปกรณ์ในการเก็บข้อมูล เช่น ตารางเก็บข้อมูล เครื่องชั่ง เป็นต้น
2. อุปกรณ์การเลี้ยงนกกระทา เช่นกระสอบใส่อาหาร ขันตักอาหาร พลั่วผสมอาหาร เป็นต้น
3. เทอร์โมมิเตอร์ใช้วัดอุณหภูมิ
4. เครื่องมือวัดความหนาเปลือกไข่ โดยใช้เวอร์เนียร์ (Verneer) วัดสีของไข่แดงใช้พัดเทียบสีของโร๊ซ (Rhoche) เป็นต้น

3.2 วิธีการศึกษาวิจัย

3.2.1 การวางแผนการทดลอง

ใช้แผนการทดลองแบบสุ่มในบล็อกสมบูรณ์ (Randomized Completed Block Design : RCB) ประกอบด้วย 4 treament (สูตรอาหารทดลอง 3 สูตร และอาหารเปรียบเทียบ 1 สูตร ในแต่ละ treament มี 3 ซ้ำ แต่ละซ้ำใช้นกกระทาทดลองจำนวน 35 ตัว โดยใช้หอยเชอรี่ทดแทนแหล่งโปรตีน ในสูตรอาหาร 4 ระดับ ดังนี้ คือ

สูตรที่ 1 สูตรอาหารเปรียบเทียบใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่น ร้อยละ 0 ทดแทนแหล่งโปรตีนในสูตรอาหาร

สูตรที่ 2 อาหารผสมใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่น ร้อยละ 5 ทดแทนแหล่งโปรตีนในสูตรอาหาร

สูตรที่ 3 อาหารผสมใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่น ร้อยละ 10 ทดแทนแหล่งโปรตีนในสูตรอาหาร

สูตรที่ 4 อาหารผสมใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่น ร้อยละ 15 ทดแทนแหล่งโปรตีนในสูตรอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงสูตรอาหารทดลองการใช้เนื้อหอยเชอรี่ปั่นทดแทนแหล่งโปรตีนในสูตรอาหารนกกระทา ไข่ทั้ง 4 กลุ่มทดลอง

วัตถุดิบ	อาหารทดลอง			
	สูตรที่ 1	สูตรที่ 2	สูตรที่ 3	สูตรที่ 4
ข้าวโพดบด	50.00	50.00	50.00	5.00
รำละเอียด	4.20	4.20	4.20	4.20
กากถั่วเหลือง	24.00	21.50	19.00	16.50
ปลาป่น	12.50	10.00	7.50	5.00
เนื้อหอยเชอรี่ปั่น	0.00	5.00	10.00	15.00
ใบกระถินป่น	2.5	2.5	2.5	2.5
ไดแคลเซียม	3.45	3.45	3.45	3.45
เปลือกหอยป่น	2.30	2.30	2.30	2.30
เกลือ	0.05	0.05	0.05	0.05
พรีมิกซ์ไก่ไข่	1.00	1.00	1.00	1.00
รวมน้ำหนัก (ก.ก.)	100.00	100.00	100.00	100.00
โภชนะโดยการคำนวณ				
โปรตีน (%)	22.78	22.77	22.76	22.75
พลังงาน (Kcal / Kg)	2787.36	2832.21	2877.06	2921.91
แคลเซียม (%)	2.51	2.34	2.17	1.99
ฟอสฟอรัส (%)	0.93	0.89	0.85	0.81

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสุ่มและวางผังการทดลอง ใช้วิธีจับสลาก โดยสุ่มบล็อก และ สุ่มทรีตเมนต์ลงในบล็อก และจัดนกกระทาลงในแต่ละทรีตเมนต์

ตารางแสดงแผนผังการทดลอง

บล็อกที่ 2	บล็อกที่ 1	บล็อกที่ 3
T_1R_2	T_4R_1	T_2R_3
T_3R_2	T_2R_1	T_1R_3
T_4R_2	T_3R_1	T_3R_3
T_2R_2	T_1R_1	T_4R_3

3.2.2 การเตรียมอาหารทดลอง การให้น้ำและอาหาร ผสมอาหารตามสูตรที่คำนวณ โดยผสมแต่ละครั้งเพื่อใช้ให้หมดภายใน 2 สัปดาห์ การทดลองเลี้ยงนกกระทาไข่ เพื่อการใช้ประโยชน์จากสูตรอาหารต่าง ๆ โดยด้านหลังกรง มีรางน้ำให้กินตลอดเวลาและด้านหน้ากรงมีรางอาหารให้กินตลอดเวลาเช่นเดียวกัน นกกระทาไข่ทดลองจะได้รับอาหารวันละ 3 ครั้ง คือเวลา 06.00 น. 12.00 น. และ 17.00 น. เมื่อนำนกกระทาลงเลี้ยงจะให้นกกระทาไข่กินอาหารสำเร็จรูปเป็นระยะเวลา 10 วัน เพื่อให้นกกระทาไข่ได้ปรับตัวและคุ้นเคยกับกรงทดลองก่อน จากนั้นจึงให้อาหารทดลองทั้ง 4 สูตร การให้อาหารให้แบบพอเพียง คือ ตัวละ 20 กรัม/วัน ซึ่งปริมาณอาหารที่นกกระทาไข่ได้รับคือ ความต้องการอาหารของนกกระทาที่โตเต็มที่ที่รายงานโดย สุวรรณ (2524 : 24) และไชยา (ม.ป.ป. : 40) ทำการชั่งอาหารที่เหลือในรางอาหารวันละ 1 ครั้ง เพื่อหาอัตราการกินอาหารแต่ละวัน

3.2.3 การบันทึกข้อมูลการศึกษา

1. บันทึกจำนวนและน้ำหนักไข่ทุกวันเมื่อเริ่มต้นจนสิ้นสุดการทดลอง

2. การตรวจวัดปริมาณและคุณภาพภายนอกทุกวัน เช่น นับจำนวน คัดไข่มีตำหนิ และชั่งน้ำหนัก และนำมาคำนวณเปอร์เซ็นต์ผลผลิตไข่ (% Hen Day Production) ทุกสัปดาห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. บันทึกปริมาณอาหารที่นกกระทาไข่กินแต่ละซ้ำ ทุกสัปดาห์ ตลอดระยะเวลาทำการทดลอง เพื่อนำมาคำนวณปริมาณอาหารที่ใช้สร้างไข่ 100 ฟอง และปริมาณอาหารที่กินเฉลี่ยต่อตัวต่อวัน

4. การตรวจคุณภาพของไข่นก เช่น ชั่งน้ำหนักไข่ทุกทรีตเมนต์ ทุกสัปดาห์ และสุ่มไข่นกมาซ้ำละ 5 ฟอง เพื่อวัดสีของไข่แดงและความหนาของเปลือกไข่ โดยทำการตรวจวัดทุก ๆ 2 สัปดาห์

5. ตรวจวัดอุณหภูมิภายในโรงเรือนที่ใช้ทดลองทุก ๆ วัน ๆ ละ 3 เวลา คือ เช้าเวลา 07.00 น. กลางวันเวลา 12.00 น. และเย็น เวลา 17.00 น.

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การทดลองศึกษาการใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่นทดแทนแหล่งโปรตีนในสูตรอาหารนกกระทาไข่ ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการคำนวณในการทดลอง นำมาวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์หาความแปรปรวน (Analysis of Variance) แผนการทดลองนี้แยกความแปรปรวน (Variance) ในการทดลองออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ความแปรปรวนเนื่องจากทรีตเมนต์

2. ความแปรปรวนเนื่องจากความคลาดเคลื่อนในการทดลองและการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองโดยวิธี Duncan's New Multiple Range Test

(สุรพล อุปดิสกุล, 2528 : 7)

3.2.5 การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ

3.2.5.1 ราคาวัตถุดิบที่ใช้คำนวณอาหารผสมสูตรต่าง ๆ อาศัยข้อมูลของโรงผสมอาหารสัตว์ คณะสัตว์ศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี ช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน 2542

3.2.5.2 ต้นทุนค่าอาหารต่อการสร้างไข่ 100 ฟอง คำนวณจากราคาของสูตรอาหารต่อกิโลกรัม X ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารต่อการสร้างไข่ 100 ฟอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 สถานที่ทำการทดลอง

สถานที่เลี้ยงนกกระทาไข่ใช้โรงเรือนดัดแปลง ที่บ้านพัก อาจารย์คณะสัตวศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี เลขที่ 288 หมู่ที่ 1 ตำบลด่านช้าง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

3.4 ระยะเวลาดำเนินการทดลอง

ระหว่างวันที่ 12 สิงหาคม – 8 กันยายน 2542 (เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

4.1 ผลการทดลอง

4.1.1 ผลการทดลองการเลี้ยงนกระทาไข่

การทดลองเลี้ยงนกกระทาไข่จำนวน 420 ตัว ตั้งแต่อายุ 6 – 10 สัปดาห์เลี้ยงด้วยอาหารทดลอง 4 สูตร ปรากฏผลการทดลองดังต่อไปนี้

4.1.1.1 ผลผลิตไข่ (% Hen Day Production)

จากผลการศึกษาพบว่านกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์ ที่เลี้ยงด้วยอาหารทั้ง 4 สูตร ผลผลิตไข่ (% Hen Day Production) ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P> 0.05) กล่าวคือนกกระทาไข่ที่ได้รับอาหารสูตรที่ 1, 2, 3 และ 4 มีผลผลิตไข่เท่ากับ 35.48, 43.93, 39.43, และ 44.71 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ ตามตารางที่ 7

4.1.1.2 ปริมาณอาหารที่กินเฉลี่ย เฉลี่ยต่อตัวต่อวัน (กรัม)

จากผลการศึกษาพบว่านกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์ มีปริมาณอาหารที่กินเฉลี่ยต่อตัวต่อวัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P> 0.05) กล่าวคือ นกกระทาไข่ที่ได้รับอาหารสูตรที่ 1, 2, 3, และ 4 มีปริมาณการกินอาหาร เฉลี่ยเท่ากับ 19.83 , 19.09 , 18.65 , และ 18.93 กรัม ต่อตัวต่อวันตามลำดับ ตามตารางที่ 7

4.1.1.3 ปริมาณอาหารที่ใช้สร้างไข่ 100 ฟอง

จากผลการศึกษาพบว่า นกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์ มีประมาณอาหารที่ใช้สร้างไข่ 100 ฟอง ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P> 0.05) กล่าวคือ นกกระทาไข่ที่ได้รับอาหารสูตร 1, 2, 3 และ 4 มีปริมาณอาหารที่ใช้สร้างไข่ 100 ฟอง เฉลี่ย เท่ากับ 3.79, 3.08, 3.65 และ 3.19 กิโลกรัมตามลำดับ ตามตารางที่ 7

4.1.1.4 น้ำหนักไข่เฉลี่ยต่อฟอง (กรัม)

จากการศึกษาพบว่า นกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 -10 สัปดาห์ มีน้ำหนักไข่เฉลี่ยต่อฟองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P < 0.05) กล่าวคือ นกกระทาไข่ที่ได้รับอาหารสูตรที่ 1, 2, 3 และ 4 มีน้ำหนักไข่เฉลี่ยต่อฟอง เท่ากับ 9.28 , 9.75 , 9.56 , 9.74 กรัม ตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดย นกกระทาไข่ที่ได้รับอาหารผสมสูตรที่ 2 และสูตรที่ 4 จะมีน้ำหนักไข่เฉลี่ยสูงกว่านกกระทาไข่ที่ได้รับอาหารผสมสูตรที่ 1 และสูตรที่ 3 ตามตารางที่ 7

4.1.1.5 สีของไข่แดง (Rhoche)

จากการศึกษาพบว่านกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์ สีของไข่แดงเมื่อวัดด้วยพัดเทียบสีของโร๊ซซึ่งมีค่าตั้งแต่เบอร์ 1 – 15 ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($P > 0.05$) กล่าวคือ นกกระทาไข่ที่ได้รับอาหารสูตรที่ 1, 2, 3 และ 4 มีสีของไข่แดงเฉลี่ยเท่ากับ 3 , 3.6 , 3.2 , 2 ตามลำดับ ตามตารางที่ 7

4.1.1.6 ความหนาของเปลือกไข่ (มิลลิเมตร)

จากการศึกษาพบว่า นกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์ ความหนาของเปลือกไข่ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) กล่าวคือ นกกระทาไข่ที่ได้รับอาหารสูตรที่ 1, 2, 3, และ 4 มีความหนาของเปลือกไข่เฉลี่ยเท่ากับ 0.28 , 0.27 , 0.27 และ 0.27 มิลลิเมตร ตามลำดับ ตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงผลผลิตไข่ (% Hen Day Production) ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารเป็นไข่ 100 ฟอง และคุณภาพของไข่นกกระทาที่ได้รับอาหารทั้ง 4 สูตร

ข้อมูลที่ทดสอบ	สูตรที่ 1	สูตรที่ 2	สูตรที่ 3	สูตรที่ 4
1. ผลผลิตไข่(% Hen Day Production)	35.48	43.93	39.43	44.71
2. ปริมาณอาหารที่กินเฉลี่ย/ตัว/วัน(กรัม)	19.38	19.09	18.65	18.93
3. ปริมาณอาหารที่ใช้สร้างไข่แดง 100 ฟอง (kg)	3.79	3.08	3.65	3.19
4. น้ำหนักไข่เฉลี่ยต่อฟอง (กรัม)	9.28	9.75	9.56	9.74
5. สีของไข่แดง (Roche)	3	3.6	3.2	2.0
6. ความหนาของเปลือกไข่ (มิลลิเมตร)	0.28	0.27	0.27	0.27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 แสดงต้นทุนการผลิตไข่โดยคิดเฉพาะค่าอาหาร และผลตอบแทนที่ได้รับจากนกกระทาไข่ทั้ง 4 กลุ่มทดลอง

ข้อมูลที่วิเคราะห์	สูตรที่ 1	สูตรที่ 2	สูตรที่ 3	สูตรที่ 4
1. ผลผลิตไข่ทั้งหมด (ฟอง)	1001	1213	1032	1186
2. ราคาอาหารต่อกิโลกรัม (บาท)	9.81	9.83	9.82	9.82
3. ราคาไข่นกกระทา 100 ฟอง (บาท)	45.00	45.00	45.00	45.00
4. ต้นทุนค่าอาหารต่อการผลิตไข่ 100 ฟอง (บาท)	37.18	30.25	35.84	31.33
5. ผลตอบแทนต่อการผลิตไข่ 100 ฟอง (บาท)	7.82	14.75	9.16	13.67

4.2 วิจารณ์ผลการทดลอง

4.2.1 ต้นทุนการผลิตหอยเชอรี่บดตากแห้ง สมศักดิ์ เพ็ชรปานกัน (2541 : 30) กล่าวว่า ต้นทุนการผลิตหอยเชอรี่บดตากแห้งกิโลกรัมละ 17.52 บาทซึ่งมีราคาค่อนข้างสูงอยู่แล้ว และต้องนำไปผ่านขั้นตอนการโม่ หรือตำอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ละเอียดจนป่น ดังนั้นถ้ามีการติดตั้งเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ทดแทนแรงงานได้จะทำให้ต้นทุนการผลิตหอยเชอรี่ป่นตากแห้งลดลง

4.2.2 ผลผลิตไข่ (% Hen Day Production) เมื่อพิจารณาตลอดระยะเวลาการทดลองพบว่าผลผลิตไข่ของนกกระทาไข่ทดลองทุกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 35.48 – 44.71 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งทุกค่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางค่าสถิติ ($P > 0.05$) แต่มีเปอร์เซ็นต์ไข่น้อยกว่าปกติ เพราะอภิชัย รัตนวราหะ (2541 : 7) กล่าวว่า อัตราให้ไข่เฉลี่ยตลอดอายุไข่อยู่ระหว่างร้อยละ 70 – 75 หรือเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 70 และไชยา อุ้ยสูงเนิน (2532 : 38) กล่าวว่า นกกระทาไข่จะให้ไข่ดกระหว่างอายุ 60 – 150 วัน นกกระทาบางตัวให้ไข่ดกถึง 300 กว่าฟองต่อปี สาเหตุที่ทำให้นกกระทาไข่ให้ไข่ในปริมาณที่ต่ำเนื่องจาก เริ่มทำการทดลองเมื่ออายุ 6 สัปดาห์หรือ 42 วัน ซึ่งช่วงสัปดาห์แรก นกจะให้ไข่จำนวนน้อยมากและในช่วงที่ทำการทดลองนั้นเกิดโรคหวัดหน้าบวมกับฝูงสัตว์ทดลอง ทำให้ได้ปริมาณไข่ต่ำกว่าค่ามาตราฐาน ทุกกลุ่มทดลอง โดยโรคจะเกิดในช่วงที่นกกำลังเริ่มให้ไข่สูงขึ้น คือ ตั้งแต่อายุ 58 วัน จนถึงสิ้นสุดการทดลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.3 ปริมาณอาหารที่กินเฉลี่ยต่อตัวต่อวัน (กรัม) พบว่าตลอดเวลาการทดลอง นกกระทาทุกกลุ่มทดลองมีปริมาณ การกินอาหารเฉลี่ย 18.65 – 19.38 กรัมต่อตัวต่อวัน ซึ่งทุกค่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) ซึ่งอาจเกิดจากในสูตรอาหารมีโปรตีนและพลังงานสูงเพียงพอต่อความต้องการของนกกระทาระยะนี้ ค่าเฉลี่ยของปริมาณอาหารที่กินต่อวันยังต่ำกว่าคำแนะนำของ อภิชัย รัตนวราหะ (2541 : 20) ซึ่งกล่าวว่า นกกระทาระยะให้ไข่ ปริมาณอาหารที่ให้ควรอยู่ระหว่าง 20 – 25 กรัมต่อตัวต่อวัน จากการทดลองเมื่อเปรียบเทียบปริมาณอาหารที่กินต่อตัวต่อวันของนกกระทาไข่ มีปริมาณการกินอาหารที่ใกล้เคียงกัน แต่มีแนวโน้มว่านกกระทาไข่จะกินอาหารสูตรที่ 1 สูงสุด อาจเกิดจากรสชาติของอาหารสูตรที่ 1 จะมีความใกล้เคียงกับอาหารสำเร็จรูป ที่ใช้เลี้ยงนกกระทา ก่อนการทดลอง

4.2.4 ปริมาณอาหารที่ใช้สร้างไข่ 100 ฟอง พบว่า ตลอดการทดลองนกกระทาไข่ทุกกลุ่มทดลองใช้อาหารมีค่าเฉลี่ย 3.08 – 3.79 กิโลกรัม โดยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) อาจเนื่องจากอาหารทั้ง 4 สูตร มีปริมาณโภชนะต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกัน แต่จากการทดลองนกกระทาที่เลี้ยงด้วยอาหารสูตรที่ 1 จะใช้อาหารต่อการสร้างไข่ 100 ฟอง มากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับปริมาณอาหารที่กินเฉลี่ยต่อตัวต่อวัน

4.2.5 น้ำหนักไข่เฉลี่ยต่อฟอง (กรัม) พบว่า ตลอดการทดลอง มีน้ำหนักไข่เฉลี่ยต่อฟองของนกกระทาไข่ทุกกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย 9.28 – 9.75 ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยวิธี Duncan 's Multiple Range Test (DMRT) พบว่านกกระทาไข่ที่กินอาหารผสมสูตรที่ 2 และ 4 จะให้น้ำหนักไข่เฉลี่ยสูงกว่าอาหารผสมสูตรที่ 1 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($P < 0.05$)

4.2.6 สีของไข่แดง (Rhoche) พบว่า ตลอดการทดลอง มีสีของไข่แดงเมื่อวัดด้วยพัดเทียบสีของโร๊ซมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2 – 3.6 ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($P > 0.05$) แต่มีแนวโน้มว่านกกระทาไข่ที่ได้อาหารผสมสูตรที่ 4 ให้สีไข่แดงซีดกว่า นกกระทาไข่ที่ได้รับอาหารผสมสูตรอื่น ๆ ดังนั้นถ้าจะนำอาหารสูตรดังกล่าวไปใช้ก็ควรมีการเพิ่มเติมสารสีลงไปด้วย

4.2.7 ความหนาของเปลือกไข่ (มิลลิเมตร) พบว่าตลอดการทดลองมีความหนาของเปลือกไข่เฉลี่ยตั้งแต่ 0.27 – 0.28 มิลลิเมตร ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) อาจเป็นเพราะในสูตรอาหารทุกสูตรมีการใส่เปลือกหอยป่นลงไปในอาหารปริมาณที่เท่าเทียมกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการทดลอง

5.1.1 การใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่นตากแห้งทดแทนแหล่งโปรตีนในสูตรอาหารนกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์

5.1.1.1 จากการศึกษาการใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่นตากแห้งทดแทนแหล่งปลาป่นในสูตรอาหารนกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์ ในทุกอัตราส่วนของอาหาร 3 สูตรให้ผลผลิตไข่ ปริมาณอาหารที่กินต่อวัน ปริมาณอาหารที่ใช้สร้างไข่ 100 ฟอง สีของไข่แดงและความหนาของเปลือกไข่ไม่แตกต่างไปจากสูตรอาหารเปรียบเทียบที่ไม่มีการใช้หอยเชอรี่ป่น ส่วนน้ำหนักไข่เฉลี่ยต่อฟองมีความแตกต่างไปจากสูตรอาหารเปรียบเทียบ คือ จะให้น้ำหนักเฉลี่ยใกล้เคียงกันทั้ง 3 สูตร แต่สูตรอาหารเปรียบเทียบจะให้น้ำหนักไข่เฉลี่ยต่อฟองต่ำกว่า

5.1.1.2 สามารถใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่นตากแห้งทดแทนแหล่งโปรตีนในสูตรอาหาร
นกกระทาไข่ได้ในทุกอัตราส่วน นอกจากนี้ยังมีต้นทุน ค่าอาหารในการผลิตไข่ 100 ฟอง ต่ำกว่านกกระทาไข่ที่เลี้ยงด้วยอาหารไม่ใช้หอยเชอรี่ป่นในสูตรอาหาร

5.1.1.3 การพิจารณาเลือกใช้หอยเชอรี่ป่นตากแห้งผสมเป็นอาหารนกกระทาไข่สามารถทำได้ทุกอัตราส่วน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปริมาณหอยที่มีอยู่ในพื้นที่ จึงเหมาะที่จะนำมาใช้ในสูตรอาหารนกกระทาไข่ต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 การใช้เนื้อหอยเชอรี่ป่นตากแห้งเป็นอาหารสัตว์ โดยเฉพาะสัตว์จำพวกนกกระทาควรจะทำการบดจนละเอียดมาก ๆ จนเป็นผง เพราะเนื้อหอยเชอรี่จะเหนียวและแข็งมาก ถ้าบดไม่ละเอียดสัตว์ก็ไม่สามารถที่จะย่อยได้ ซึ่งอาจจะทำให้สัตว์ได้รับ สารอาหารจากเนื้อหอยเชอรี่ลดน้อยลง และไม่ควรเก็บเนื้อหอยเชอรี่ที่ตากแห้งแล้วไว้นาน ๆ เพราะจะทำให้เนื้อ หอยมีความเหนียวมากขึ้นยากต่อการนำไปโม่ให้ละเอียดอีกครั้งและอาจเกิดการหืนได้ง่ายเพราะเนื้อหอยเชอรี่ป่นมีไขมันค่อนข้างสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.2 เนื้อหอยเชอรี่ปั่นตากแห้งที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้มีกรรมวิธีค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อนมีต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูง ต้องอาศัยผู้ที่มีความชำนาญ ขยันอดทนพอสมควรจึงจะได้เนื้อหอยเชอรี่ตากแห้งที่มีคุณภาพดี ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าวิธีการและเครื่องจักรที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเตรียมเนื้อหอยเชอรี่ที่เหมาะสมต่อไป

5.2.3 การผลิตเนื้อหอยเชอรี่ปั่นตากแห้งถ้าช่วงหน้าฝนไม่มีแสงแดดที่จะตากจะสามารถใช้ตู้อบได้ แต่ต้องควบคุมอุณหภูมิไม่ให้เกิน 50 องศาเซลเซียส เพื่อไม่ให้คุณค่าโภชนะในหอยเชอรี่สูญเสียไป

5.2.4 การศึกษาการใช้เนื้อหอยเชอรี่ปั่นตากแห้งในสูตรอาหารนกกระทาไข่ ควรจะศึกษาเพิ่มเติมถึงระดับการใช้ให้สูงขึ้น เพื่อให้เกิดความแน่นอนในผลการศึกษา และสามารถใช้ประโยชน์จากเนื้อหอยเชอรี่ได้เพิ่มมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

ชมพูนุท จรรยาเพศและทักษิณ อาชวาคม. 2534. **ชีววิทยาของหอยเชอรี่** . รายงานผลการค้นคว้าและวิจัย กองกีฏและสัตววิทยา . กรมวิชาการเกษตร. น 46.

ชมพูนุท จรรยาเพศและทักษิณ อาชวาคม. 2535. " ชีววิทยาหอยเชอรี่" . วารสารเกษตรพระจอม-เกล้า. ปีที่ 9 เล่มที่ 2, (พฤษภาคม – สิงหาคม) น. 10-13.

ไชยา อุ้ยสูงเนิน. ม.ป.ป. **การเลี้ยงนกกระทา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : ศูนย์ผลิตตำราเกษตรเพื่อชนบท. 63 น.

นิตยา เลาหะจินดา, สันทนา ดวงสวัสดิ์ และสมทรง สิทธิ. 2531. **หอยโข่งอเมริกาใต้ศัตรูพืชน้ำชนิดใหม่.** รายงานการประชุมทาง วิชาการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 26 . สาขาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม . มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. น.108 –115.

ปฐม เลาหะเกษตร. 2540. **การเลี้ยงสัตว์ปีก.** พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี : โรงพิมพ์สหมิตรออฟเซต. 32 น.

รุ่งสุรีย์ เลี้ยงประยูร. 2539 " หอยเชอรี่อาหารอร่อยของเป็ด". วารสารส่งเสริมการเกษตร. ปีที่ 26 เล่มที่ 102. น. 31 – 34 .

ศักดา ศรีนิเวสน์. 2542 "อนาคตหอยเชอรี่กับเกษตรกร." วารสารส่งเสริมการเกษตร ปีที่ 29 เล่มที่ 133, (กุมภาพันธ์) น.13-16.

สมศักดิ์ เพ็ชรปานกัน. 2541. **การใช้หอยเชอรี่ทดแทนโปรตีนจากปลาป่นในอาหารไก่ไข่.** วิทยา - นิพนธ์ปริญญาโท. สาขาสิ่งแวดล้อม คณะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหาวิทยาลัยมหิดล. 123 น.

สุรพล อุปดิสสกุล. 2528. **การตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย. กรุงเทพ ฯ** : ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมแห่งชาติ. 155 น.

สุวรรณ เกษตรสุวรรณ . 2524. **นกกระทา.** กรุงเทพ ฯ : อมรินทร์การพิมพ์ .63 น.

อภิชัย รัตนวราหะ . 2541 . **การเลี้ยงนกกระทา** . กรุงเทพ ฯ : สำนักพิมพ์รั้วเขียว . 39 น.

อุทัย คันโธ. 2529. **อาหารและการให้อาหารเลี้ยงสุกรและสัตว์ปีก.** เอกสารเผยแพร่ของศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ . น. 86-87

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อังคณา หาญบรรจง, ดวงสมร สินเจิมสิริ และสุรัตน์ นราประเสริฐกุล.2533. การศึกษาคุณภาพ-ปลาป่น. วิทยาสารเกษตรศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์.สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีที่ 24 เล่มที่ 1, น. 45 – 50.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 1 ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ใช้ในการทดลอง

วัตถุดิบ	ราคา (บาท/กิโลกรัม)
หอยเชอรี่ปั่นตากแห้ง[1/]	17.52
ข้าวโพดบด[2/]	5.15
รำละเอียด[2/]	6.33
กากถั่วเหลือง[2/]	12.40
ปลาป่น[2/]	22.30
ใบกระถินป่น[2/]	3.80
ไดแคลเซียม[2/]	8.33
เปลือกหอยป่น[2/]	1.80
เกลือ[2/]	3.20
พรีมิกซ์ไก่ไข่[2/]	78.00

1) ราคาที่ได้จากการคำนวณในกระบวนการผลิตหอยเชอรี่ตากแห้ง โดย สมศักดิ์ เพ็ชรปานกัน (2541)

2) ราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์เฉลี่ยจากโรงผสมอาหารสัตว์ คณะวิชาสัตว์ศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรและ เทคโนโลยีสุพรรณบุรี ระหว่างเดือน สิงหาคม - กันยายน 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 2 แสดงสมรรถนะการผลิตไข่ของนกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์

รายการ	สูตรที่ 1	สูตรที่ 2	สูตรที่ 3	สูตรที่ 4
นกกระทาไข่เริ่มการทดลอง (ตัว)	35	35	35	35
นกกระทาไข่หลังการทดลอง (ตัว)	35	35	35	35
ผลผลิตไข่ทั้งหมด (ฟอง)	1001	1213	1032	1186
ผลผลิตไข่เฉลี่ย (ฟอง)	250.25	303.25	258.00	296.50
อาหารที่กินทั้งหมด (ก.ก.)	55.25	53.65	53.95	52.30
ราคาอาหารต่อกิโลกรัม (บาท)	9.81	9.82	9.82	9.82
ราคาอาหารทั้งหมด (บาท)	542.00	526.84	529.79	513.59

ตารางภาคผนวกที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลผลิตไข่ (% Hen Day Production) ของนกกระทาไข่ ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์

SV.	Df	SS	MS	F – ratio	F – table	
					0.05	0.01
Block	2	3.11	15.55	0.28		
Treatment	3	165.55	55.18	1.39^{NS}	4.76	9.78
Error	6	237.82	39.64			
Total	11	434.48				

C.V. (%) = 15.398

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของอาหารที่กินต่อตัวต่อวัน ของนกกระทาไข่ ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์

SV.	Df	SS	MS	F – ratio	F – table	
					0.05	0.01
Block	2	16.98	8.49	14.37		
Treatment	3	0.80	0.27	0.45^{NS}	4.76	9.78
Error	6	3.54	0.59			
Total	11	21.33				

C.V. (%) = 4.045

ตารางภาคผนวกที่ 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของอาหารที่ใช้สร้างไข่ 100 ฟอง ของนกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์

SV.	Df	SS	MS	F – ratio	F – table	
					0.05	0.01
Block	2	23.73	11.86	126.20		
Treatment	3	0.97	0.32	3.45^{NS}	4.76	9.78
Error	6	0.56	0.09			
Total	11	25.26				

C.V. (%) = 0.001 %

ตารางภาคผนวกที่ 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของน้ำหนักไข่เฉลี่ยต่อฟอง (กรัม) ของนกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์

SV.	Df	SS	MS	F – ratio	F – table	
					0.05	0.01
Block	2	1.16	0.58	28.9		
Treatment	3	0.53	0.18	8.8 *	4.76	9.78
Error	6	0.12	0.02			
Total	11	1.81				

C.V. (%) = 1.471

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของสีไข่แดงที่วัดด้วยพัดเทียบสีของโร๊ซ (Rhoche) ของนกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์

SV.	Df	SS	MS	F – ratio	F – table	
					0.05	0.01
Block	4	10.7	2.96	1.30		
Treatment	3	6.95	2.32	0.89^{NS}	3.49	5.95
Error	12	31.30	2.61			
Total	19	434.48				

C.V. (%) = 54.746

ตารางภาคผนวกที่ 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความหนาของเปลือกไข่ (มิลลิเมตร)ของนกกระทาไข่ช่วงอายุ 6 – 10 สัปดาห์

SV.	Df	SS	MS	F – ratio	F – table	
					0.05	0.01
Block	4	0.38	0.09	- 18.80		
Treatment	3	- 0.29	- 0.10	-19.10^{NS}	3.49	5.95
Error	12	-0.06	- 0.01			
Total	19					

C.V. (%) = 9.936

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ – สกุล นางสาวดวงหทัย ชะบาพฤกษ์

วัน / เดือน / ปีเกิด 13 สิงหาคม 2519

สถานที่เกิด นครศรีธรรมราช

ประวัติการศึกษา จบการศึกษาระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดโคกโพธิ์สถิตย์ ปีการศึกษา 2531

จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอลานสกา ปีการศึกษา 2538

จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2540

จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2542

ประสบการณ์ ตัวแทนหน่วยนครศรีธรรมราชเข้าแข่งขันทักษะ อ.ก.ท. ระดับภาค ปีการศึกษา 2539 , 2540

เหรัญญิก ชุมนุมครุอาสาพัฒนาครั้งที่ 5

ฝึกสอนวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้